

Norsk Ornitologisk Forening

Lister Lokallag

Lista den 17.01.2020

Høringsuttalelse angående utbygging/endringer av Skorveheia vindkraftverk

Norsk ornitologisk forening, Lister lokallag har 110 medlemmer i vestre deler av Agder fylke som omfatter Skorveheia i Flekkefjord kommune.

Det er i hovedsak medlemmer av NOF, Lister lokallag som har gjennomført tellinger i områder på Mønstermyr, og vi har følgelig den beste lokalkunnskap om rovfugltrekk og fuglelivet i området. NOF, Lister lokallag stiller seg bak uttalelse fra NOF sentralt, men vil i tillegg bemerke følgende:

1. Konesjon baserer seg på KU med betydelige feil og mangler.

Utoverkun en dag i felt er KU på temaet rovfugltrekk basert på tellinger gjennomført på Mønstermyr, ca 3 km sør for planområdet.

Deler av dette materialet er publisert i Fauna 1999 «Høsttrekk av rovfugl ved Mønstermyr i sørvest Norge» Det er denne rapporten som danner grunnlaget i KU.

Rapporten viser at heiområdet mellom Skorveheia og kysten er Norges viktigste trekkområde for rovfugl.

Den store konsentrasjonen av rovfugl henger sammen med at kysten virker som en ledelinje på vei sørover mot vinterkvarterene om høsten i kombinasjon med unike termikkforhold med høye fjell helt ut i havgapet. Ingen andre steder i Norge er det registrert høyere antall for artene: myrhauk, hønsehauk, spurvehauk, kongeørn, tårnfalk, vandrefalk og jaktfalk i løpet av høsttrekket. For artene hønsehauk, kongeørn, tårnfalk og jaktfalk er det i tillegg det høyeste registrert antall (for høsttrekket i årene 1990-1994) i hele Skandinavia. Registreringen fra Mønstermyr er basert på dekning med tellinger på i underkant av kun halvparten av alle dager med personell tilstede. I tillegg har hoved fokus vært på ringmerkingen på fuglestasjonen.

De reelle tallene for trekkende rovfugl pr time er nok betydelig høyere enn det som fremkommer. Dette med tanke på kjente trekklokaliteter som Falsterbro og Mølen. Med daglige registreringer er tallene for Mønstermyr helt unike.

Flere av rovfuglartene er på rødlista og kategorisert som sårbare eller direkte truede i norsk fauna. Norge er internasjonalt forpliktet til å ivareta rødlistede arter gjennom ratifisering av Bernkonvensjonen. Artene er truede som følger av bestandsnedgang over mange tiår. Viktigste kilde til bestandsutvikling er areal inngrep.

Undersøkelser fra høsten 2019, gjennomført av Ecofact, bekrefter at det trekket som er registrert på Mønstermyr i like stor grad foregår over Skorveheia. Omfanget og andelen rødliste arter framkommer imidlertid ikke idet hele tatt i konsekvensutredningen som var grunnlag for konsesjonen.

2. Manglende nøytralitet

NOF, Lister lokallag har svekket tillit til Ecofact som nøytral aktør. Vi opplever rapporten som et bestillingsverk fra Norsk Vind. Folkemøtet som ble holdt i Flekkefjord i august bekrefter dette. Tellemanskaper har gjort forsøk på å delta på tellinger, uten å få kontakt eller møtt representanter fra

Ecofact i felt.

3 Manglende endelig rapport på tellinger gjennomført av Ecofact i 2019.

NOF, Lister lokallag har ikke fått tilgang på Ecofact sine tellinger, gjennomført i 2019. Enda det ble lovet av prosjektleder Lund i Norsk Vind på folkemøtet i Flekkefjord i desember. Vi har ikke fått den utdelt som beslutningsgrunnlag.

Vi mistenker dette som bevisst fra utbyggere ved at tilleggsutredningen viser, i motsetning til KU, at trekket som er godt dokumentert på Mønstermyr i høyeste grad også omfatter Skorveheia.

Da det ble stilt spørsmål om hva som var trekk utløsende faktor for rovfugltrekk i området, kunne ikke utbygger svare på dette på folkemøtet i november.

Det ble på samme møte også pekt på hvorfor det i beste periode med mest optimale værforhold ikke var gjennomført tellinger for Ecofact. Uten at utbygger heller ikke kunne svare for dette.

Tellinger gjennomført av lokale representanter i NOF, Lister på Skorveheia bekrefter **omfattende** rovfugltrekk som ikke ble registrert. Den 22 september ble det registrert over 30 rovfugl pr time. Ingen andre lokaliteter hadde høyere antall (artsobservasjoner.no)

Den 6 oktober ble det registrert 21 rovfugl pr time trekkende forbi Skorveheia. Heller ikke den dagen var Ecofact tilstede. At Ecofact ikke har gjennomført tellinger på dager med optimale forhold er slik

NOF, Lister oppfatter det - enten bevisst å unngå å telle på gode trekkdager - eller mangel på kunnskap.

Det er godt kjent hvilke faktorer som utløser trekk av rovfugl. NOF, Lister lokallag mener dette er betenkelig.

4. Kollisjoner med rovfugl.

Rovfugl er en av de artsgruppene med størst fare for kollisjoner med vindturbiner. Det finnes nesten ikke empiriske data på dette området i Norge.

Eneste området dette er undersøkt på er Smøla. Smøla-området er imidlertid nesten uten trekkende rovfugl. I hovedsak dreier det seg om stasjonære fugler. Over 100 havørner samt et forholdsvis stort antall av en lang rekke andre rovfuglareter har likevel gått med i rotorbladene. NOF, Lister lokallag mener dette er svært bekymringsfullt.

NOF Lister reagere også sterkt på at utbygger misbruker en undersøkelse utført av medlemmer i lokallaget i 2004 på Lista vindkraft som inntekter for at kollisjoner av fugler er et lite problem.

Saken var på trykk i Flekkefjord distriktets lokale avis Agder den 21. august 2019 med tittelen «Seks kollisjoner i løpet av syv års drift». Dette til tross for at undersøkelsen ble gjort syv år før kraftverket ble bygget av Fred Olsen Renewables. Det har heller aldri vært gjort noen form for systematiske registreringer av vindmølledrepte fugl i felt. Antallet er kun Lista vindkraft sine egne tilfeldige funn av kollisjonsdrepte fugler.

Dette er så alvorlig feilaktig fremstilling av et viktig samfunnsforhold at det er grunnlag for betydelig mistillit. Tvert imot har tellinger av rovfugl trekk på Lista vist at det ikke er unnvikelseffekt/barrierevirkning fra vindturbiner. Registreringen tyder på at store mengder fugl ender opp i vindturbiner.

5. Samlede virkninger.

Vi vet ingen ting om konsekvenser av de vindkraftverk som allerede er bygget tett opp mot Skorveheia. Det gjelder både Lista og Tellenes, trolig berører også disse vindkraftverkene det som er det viktigste trekkområdet for rovfugltrekk i hele Norge. Samlede virkninger av dette kan være svært dramatisk for flere arter.

Det vil nærmest være en fallitterklæring om norske myndigheter tar så lett på den usikkerheten som ligger i konsekvenser knyttet til samlede virkninger av utbyggingen.

Det hviler et betydelig ansvar knyttet til de forpliktelser Norge har påtatt seg gjennom internasjonale avtaler

om å ivareta biologisk mangfold og truede arter.

6. Økt effektinstallasjon.

En økt rotorhøyde opp til 200 meter vil være dramatisk slik NOF, Lister lokallag ser det. Som også utbygger selv sier er mye av årsaken til at antall kollisjonsdrepte rovfugl i sør Europa (bla. undersøkelser fra Tarifa) er lavere enn i Norge, er at trekket foregår høyere. Dermed passerer rovfugl over rotorbladene. I Norge derimot er det grunn til å tro at konsekvensene er større. Flukthøyden er på grunn av topografiske forhold lavere og værforholdene er mer ustabile. Tidligere konsekvens analyser viser at trekket også passerer i influensområdet til Skorveheia vindkraftverk.

7. Stasjonære arter.

Det er registrert hekkeplass for både smålom og hubro i Skorveheia. Hubro opptrer nærmest årlig i området. I perioden hvor det ble gjennomført regelmessige trekkteellinger fra Mønstermyr ble arten hørt syngende fra Skorveheia årlig. Begge artene vil trolig utgå fra området dersom det blir utbygget. Hubro er sterkt truet og bestanden er fortsatt nedadgående.

NOF, Lister lokallag ser det som svært beklagelig at forvaltningsmyndighet ikke hensyn til arter som trenger beskyttelse for å overleve i norsk natur.

8. Trekk av andre arter

Forholdet er neste ikke omtalt. Dette til tross for et omfattende trekk som er registrert fra Mønstermyr på mange 100 000 individer innenfor mange artsgrupper. For flere arter snakker en om betydelige andeler av de nasjonale bestandene.

Trekk på nattestid vet en ingenting om, men det er grunn til å tro at det er svært omfattende. Vi vet at på grunnlag av tilfeldig lokking med lyd kilder på ugler at det var store mengder ugler (perleugle, hornugle og spurveugle) som trakk gjennom området nattestid.

Konklusjon

NOF, Lister lokallag fraråder på det sterkeste at det gis tillatelse til utbygging/endring av Skorveheia vindkraftverk.

- Konsekvensen kan bli svært store for det som er Norges viktigste område for trekkende rovfugl.
- KU og tillegsutredningen inneholder betydelige feil og mangler
- Negative konsekvenser forsterkes ytterligere ved høyere tårn og økte effektinstallasjoner.

For styret
NOF Lister lokallag

Geir Grimsby
Leder